

Onderwerp: Vastleggen kwaliteitkeuze per wegtype 2025

Jaar/nummer: 2025

In behandeling bij: Wethouder Wassink

Voorstel

De volgende kwaliteitkeuze per wegtype vast te stellen:

1. het wegtype “*gemiddeld belaste weg*” op kwaliteitsniveau A volgens de CROW wegbeheerssystematiek te onderhouden.
2. de wegtypen “*licht belaste weg, weg in woongebied, weg in verblijfsgebied en fietspaden*” op kwaliteitsniveau B volgens de CROW wegbeheerssystematiek te onderhouden.
3. in afwijking van besluitpunt 2, het fietspad onder het duin langs op kwaliteitsniveau A volgens de CROW wegbeheerssystematiek te onderhouden.

Samenvatting

Op 17 juli 2024 is door de raad per weg vastgesteld in welke wegcategorie en wegtype deze weg valt. Door per wegtype vast te leggen aan welke minimale kwaliteit de weg moet voldoen, ontstaat een duidelijk kader voor het wegbeheer op Terschelling.

Op basis van het minimale kwaliteitsniveau en wegtype kan op basis van kengetallen aangegeven worden hoeveel geld gemiddeld genomen nodig is om het wegonderhoud te kunnen uitvoeren.

Half- en overige verhardingen (schelpen, grind, zand, etc.)de zogenaamde polderpaden:

De CROW heeft geen kwaliteitsprofiel ontwikkeld voor half- en onverharde wegen. Daarom zijn de onverharde- en half-verharde wegen (20% van het areaal, waaronder de polderwegen) in onderstaande kosten vergelijking niet meegenomen. In het wegenbeheerplan wordt een aparte paragraaf opgenomen voor het onderhoud aan de onverharde en half-verharde wegen, de zogenaamde polderpaden.

Aanpak van deze wegen was “klachten” gestuurd of op basis van inspecties ter plaatse. De aanpak bestond uit het opvullen van gaten.

Op 13/12/2023 heeft de gemeenteraad een motie vreemd aangenomen over de polderpaden waarin de raad het college oproept om: “eventueel reeds gepland onderhoud en/of verbetering aan polderpaden per direct aan te houden; de raad te informeren over de bestaande beheer- en onderhoudsplannen van de polderpaden, de daarmee gepaard gaande budgetten en het nodige kaartwerk.” Het college werkt de methode van onderhouden van deze zgn polderpaden en de bijbehorende financiële gevolgen hiervan uit in het wegenbeheerplan

Toelichting

In de financiële paragraaf is aangegeven wat de verschillen in de te verwachten kosten zijn per gekozen kwaliteit.

Nadat de minimale kwaliteit per wegtype is vastgesteld, kunnen we op basis van de actuele onderhoudsstaat van de wegen berekenen welke budgetten er in de komende planperiode van het wegenbeheerplan (2026-2030) nodig zijn om de wegen aan de afgesproken minimale kwaliteit te laten voldoen. De beheermethodiek en de te verwachten kosten worden vastgelegd in het wegenbeheerplan met daaraan gekoppeld het meer-jaren-onderhoudsplan wegen (MJOP).

Het vastleggen van de gewenste minimale kwaliteitsniveaus voor de wegen op Terschelling, die onder beheer van de gemeente vallen, is noodzakelijk voor het opstellen van het te schrijven Wegenbeheerplan en het daaraan gekoppelde het meer jaren onderhoudsplan (MJOP). Het wegenbeheerplan en het MJOP geven de onderbouwing voor het benodigde onderhoudsbudget en gaat helpen bij het stellen van prioriteiten.

Wegcategorie/wegtype:

Elke weg binnen de gemeente Terschelling heeft een eigen wegtype toegekend gekregen op basis van functie, gebruik en verkeersintensiteit. Het wegtype bepaalt onder andere het ontwerp van een weg, constructie opbouw, type verharding en verloop/sturing van het verkeer. Het (vast te stellen) ambitie niveau bepaald wanneer onderhoud moet worden gepleegd.

Ambitieniveau (beeldkwaliteit) A, B of C:

De kwaliteitsniveaus A, B en C zijn gebaseerd op de CROW-wegbeheersystematiek. Deze methodiek is ontworpen om de technische kwaliteit van verhardingen te evalueren. De systematiek is complex, vooral als het gaat om “de aanwezige technische kwaliteitstoestand.” Om eenvoudiger en duidelijker te communiceren en het ambitie niveau vergelijkbaar te maken met andere disciplines (zoals Groen, Reiniging, etc.), heeft CROW de technische kwaliteit van verhardingen vertaald naar beeldkwaliteitsniveaus, vastgesteld in de CROW-publicatie 323 “Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte”.

In de praktijk worden alleen de beeldkwaliteitsniveaus A, B en C uit deze systematiek gebruikt. Niveau D kan door een beheerder niet als ambitieniveau of eis worden gekozen, omdat er voor dit niveau geen onderhoud nodig is; het dient slechts om te meten dat men onder C-niveau zit. Niveau A+ is voornamelijk bedoeld als opleveringskwaliteit voor nieuw werk, en is bijna niet langere tijd vast te houden.

Landelijke CROW wegbeheersystematiek			
Technische kwaliteit		Beeldkwaliteit	
Voldoende	Voldoende	A+	Zeer hoog
	Voldoende	A	Hoog
Matig	Matig	B	Basis
Onvoldoende	Onvoldoende	C	Laag
	Achterstallig	D	Zeer laag

Om een goede indruk te krijgen zijn de eerder genoemde kwaliteitsniveaus in het kort weergegeven in onderstaande figuren met de kwaliteitsniveaus asfalt en elementen.

Kwaliteitsniveaus Asfalt:

				
zeer hoog Geen sprake van schade als dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling. De weg is als nieuw; er zijn geen zichtbare reparaties. Veilig gebruik zonder risico's	hoog Er is lichte schade in de vorm van dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling. De weg is gebruikt, maar er zijn weinig reparaties zichtbaar. Veilig gebruik zonder risico's.	basis Er is enige dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling. De waarschuwingsgrens is overschreden. Er zijn redelijk veel reparaties zichtbaar. Er is in principe nog sprake van veilig gebruik	Laag Er is aanzienlijke schade aanwezig in de vorm van dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling. Er zijn veel reparaties zichtbaar. De richtlijn van de CROW is overschreden. Veilig gebruik is discutabel. Enige mate van risico.	zeer laag Er is veel ernstige dwarsonvlakheid, spoorvorming, scheurvorming of rafeling. Er zijn zeer veel reparaties zichtbaar. Er is sprake van een onderhoud achterstand, dit leidt tot onveilig gebruik

Kwaliteitsniveaus elementenverharding:

Voorgesteld kwaliteitsniveau

Voor Terschelling wordt het kwaliteitsniveau bepaald per wegtype.

Wegtype 3: Gemiddeld belaste weg (busroute en industrieweg)

Wegen zoals de Hoofdweg zijn geclassificeerd als "gemiddeld belast". De gemiddeld belaste wegen zijn van groot belang voor het eiland. Deze wegen vormen de belangrijkste verbindingen tussen de dorpen en zijn cruciaal voor hulpdiensten en logistieke bevoorrading.

Het voorgestelde onderhoudsniveau voor de gemiddeld belaste wegen is **kwaliteitsniveau A (hoog)**.

Wegtype 4: Licht belaste weg (buurtontsluitingsweg, landbouwweg)

Voorgestelde kwaliteitsniveau: B (basis)

Wegtype 5: Weg in Woongebied (woonstraat, woonerf, parkeerterrein)

Voorgestelde kwaliteitsniveau: B (basis)

Wegtype 6: Weg in verblijfsgebied (Winkelerf, plein, voetpaden)

Voorgestelde kwaliteitsniveau: B (basis)

Wegtype 7: Fietspaden (recreatief duinen, recreatief polder, fietspad Hoofdweg)

Voorgestelde kwaliteitsniveau: B (basis)

In afwijking van het voorgestelde kwaliteitsniveau voor de fietspaden wordt een uitzondering gemaakt voor het fietspad onder het duin langs (West-Terschelling t/m Oosterend). Dit fietspad is voor fietsers (bewoners en toeristen) een cruciale route. Een goed onderhouden fietspad (voldoende breed) is veilig, comfortabel en zorgt voor een positieve beleving van het eiland.

Het voorgestelde onderhoudsniveau voor dit fietspad is **kwaliteitsniveau A (hoog)**.

Historie

Vaststellen verdeling wegen per wegtype op Terschelling in de raad van 17 juli 2024.

Juridische gevolgen/fatale termijnen/handhaving

Wettelijke kaders:

De wegenwet:

Als wegbeheerder heeft de gemeente Terschelling de wettelijke taak om goed rentmeesterschap uit te voeren op haar kapitaalgoed wegen die zij in beheer heeft. Dit is namelijk “de zorgplicht”, die geregeld is in de Wegenwet. Volgens de Wegenwet artikel 16 dient de gemeente ervoor te zorgen, dat de binnen haar gebied liggende wegen in goede staat verkeren.

Burgerlijk wetboek:

In het burgerlijk wetboek staat dat de gemeente als wegbeheerder verantwoordelijk is voor de kwaliteit (de onderhoudstoestand) van de wegen, er structureel gemonitord wordt en risico's beperkt worden. Het gebruik van de wegen moet veilig kunnen plaatsvinden.

De gemeente heeft een inspanningsverplichting voor het onderhouden van haar wegen. Dit betekent dat ze aan moet kunnen tonen dat de gemeente alles binnen redelijkheid heeft gedaan om een weg veilig en voldoende te onderhouden. Mocht een gemeente niet voldoen aan haar zorgplicht dan is het mogelijk dat zij schade aan derden moet vergoeden bij een aansprakelijkheidstelling.

Als onderdeel van haar inspanningsverplichting richt de gemeente haar wegbeheer in. We leggen afspraken vast over de te verwachten kwaliteit van de diverse wegen.

Belang voor toerisme/samenleving/economie

Voor de mobiliteit op het eiland zijn goed onderhouden wegen cruciaal. Met name de hoofdweg en het fietspad onder het duin zijn onmisbaar voor bewoners en bezoekers. Wegen moeten goed worden onderhouden zodat deze ook door toekomstige generaties tegen acceptabele kosten gebruikt kunnen worden. Als wegen op de juiste wijze worden onderhouden kunnen zowel de bewoners als gasten op het eiland zich veilig verplaatsen en blijft het eiland Terschelling aantrekkelijk.

Dit is ook een belangrijke pijler, vanuit de krachtige samenleving, die benoemd is in De Toekomstvisie van Terschelling (TS-25), namelijk:

Onze inwoners en gasten kunnen zich makkelijk en veilig over Terschelling verplaatsen. Dit kan wandelend, fietsend, met de auto of met het openbaar vervoer.

Financiële/personele/organisatorische gevolgen

De te kiezen kwaliteitsniveaus hebben financiële consequenties. Om een keuze te kunnen maken, is een inschatting gemaakt van de verwachten gemiddelde onderhoudskosten aan de wegen per kwaliteitsniveau. Hierbij is geen rekening gehouden met personele gevolgen.

De kosten voor het wegenonderhoud voor de planperiode 2026-2030 kunnen op basis van de actuele onderhoudsstaat van de wegen worden berekend, nadat de minimale kwaliteit per wegtype is vastgesteld. De benodigde budgetten worden vastgelegd in het wegenbeheerplan met daaraan gekoppeld het meer-jaren-onderhoudsplan wegen (MJOP)

Het huidige jaarlijkse budget voor het wegbeheer bedraagt jaarlijks € 530.000,- dus € 2.650.000,- over 5 jaar.

Inschatting te verwachten kosten voor 5 jaar bij hanteren kwaliteit A en B (volgens voorstel).

Ambitieniveau	Raming kosten voor 5 jaar	Opmerking
A en B	€ 3.250.000 tot € 3.750.000	Gemiddeld belaste wegen en fietspad kwaliteit A en de overige wegen op kwaliteitsniveau B

Inschatting te verwachten kosten voor 5 jaar per ambitieniveau gehele verhardingsareaal

Ambitieniveau	Raming kosten voor 5 jaar	Opmerking
Alles op A	€ 4.000.000 tot € 4.500.000	Er moet heel snel/acuut gereageerd worden op schades in verhardingen. Dit betekent dat de organisatie ook hierop ingericht moet zijn, dus hoge druk bij werknemers als zowel inzet materieel/materiaal
Alles op B	€ 3.000.000 Tot € 3.400.000	Conform CROW wegbeheer richtlijn. Hier werken de meeste Nederlandse gemeentes mee
Alles op C	€ 2.500.000 tot € 2.750.000 (excl. kapitaalvernietiging €1.600.000,-)	Is onder de ondergrens verantwoord wegbeheer, kans op aansprakelijkheden, verloedering, veel klachten, uitstel naar toekomstige generatie

Uitgangspunten financiële ramingen:

- Op basis van het gehele areaal in beheer van de gemeente Terschelling;
- Maatregelprijzen vanuit het wegbeheersysteem Brutis met peiljaar 2022 , Inclusief 15% verhogende toeslag i.v.m. “werkzaamheden op een eiland”;
- Exclusief diverse opslagen zoals bijv. vat kosten, onvoorzien, algemeen, etc.
- De maatregelprijzen die zijn gebruikt, zijn prijzen die gebaseerd zijn op kengetallen van vergelijkbare projecten en actuele marktprijzen.
- Exclusief jaarlijkse inflatiekosten;
- Exclusief half- en overige verhardingen.

Communicatie/interactiviteit

Nadat het kwaliteitsniveau is vastgesteld wordt het opstellen van het wegenbeheerplan afgerond. De verwachting is dat het wegenbeheerplan in 1^e kwart van 2025 ter vaststelling aangeboden kan worden aan de raad. Het wegenbeheerplan wordt na vaststelling ter inzage gelegd.

Advies van de raadscommissie

De meeste voorstellen worden eerst aan de raadscommissie voorgelegd. Na de behandeling vul je je voorstel aan met het advies van deze commissie.

Ter inzage liggende stukken

Nvt.

Datum behandeling in B&W + ondertekening

Terschelling, 10 december 2024

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Terschelling,

H.M. de Jong,
secretaris/directeur

mr. R.S. Cazemier,
wnd. burgemeester